

– CHECKLISTA

Den här checklisten är ett dokument framtaget i syfte att vara en hjälpan-
de hand för elevkåren att nyttja i dialoger med skolan. Uppmaningarna är
plockade från det medlemsägda styrdokumentet "Elevårsprogrammet" och
du kan använda dem för att identifiera vilka frågor och utvecklingsområden
som är viktigast för din elevkår. Du hittar också underlag med argument
som du kan framföra till rektor och skollledning, för att beskriva varför de
ska följa den eller de uppmaningar som ni valt att fokusera på. Exempelvis:

"Vi vill att det skapas bättre vägar för kommunikation mellan elevkåren och
skolledningen för att vi ska kunna informera om vår verksamhet, undvika
missförstånd och etablera ett positivt klimat mellan oss."

Ömsesidig respekt

- Vår elevkår vill att det skapas tydliga vägar för fortlöpande kommunikation mellan oss och skolledningen
- Vår elevkår vill informera om vår verksamhet genom skolans befintliga kontaktvägar. Både fysiska kontaktvägar som personalmöten och mentorstider och digitala kontaktvägar likt på skolplattformen eller i informationsutskick

Varför är det viktigt?

Ett positivt klimat mellan elevkår, skolledning och skolpersonal är en viktig faktor för framgång. När alla inom skolans väggar har en positiv inställning till elevernas organisering stärks elevkårens verksamhet. Ansvaret för en relation som präglas av ömsesidig respekt ligger på alla parter, men för att elevkåren ska kunna ta sitt fullbordade ansvar krävs åtgärder och inkludering från rektor och skolledning. Genom dialog kan man undvika missförstånd och förebygga situationer där elevkårens och skolans verksamheter krockar med varandra. Det kan till exempel handla om att undvika att ett visst event krockar med ett viktigt prov, eller att skolan kan bidra till ett event som elevkåren anordnar för att det ska nå ut till alla skolans elever. Därför är det viktigt att låta elevkåren tillsammans med skolledning och rektor etablera vägar för kommunikation.

Att dessutom låta elevkåren få nyttja de kontaktvägar skolan använder sig av i syfte av att själva kunna nå ut med information för att berätta om elevkårens syfte och verksamhet, är också ett sätt att bygga en relation präglad av ömsesidig respekt. Genom att få berätta för eleverna om sin verksamhet kan engagemanget för föreningen öka och fler elever kan få tillgång till vinsterna som följer av elevkårens verksamhet. Möjligheten att berätta för skolans medarbetare om sin verksamhet kan skapa en större förståelse för vad elevkåren gör och underlätta den vardagliga dialogen mellan olika funktioner i skolan.

Företräda elever

- Vår elevkår vill att vi blir inbjudna för att företräda våra medlemmar i skolans processer som påverkar eleverna och elevkårens verksamhet
- Vår elevkår vill inkluderas i diskussioner och processer som rör elevernas fysiska och psykosociala arbetsmiljö
- Vår elevkår vill inkluderas när skolan tar fram policy-dokument

Varför är det viktigt?

Elever har enligt skollagen rätt att individuellt och kollektivt påverka sin utbildning. Med tanke på att en elevkår är en fri och självständig förening som väljer sina representanter demokratiskt på ett årsmöte och vars medlemmar aktivt och frivilligt valt att ansluta sig till föreningen, bör elevkåren ses som de företrädare som är bäst lämpade att representera elevernas intressen.

När skolledningen behandlar frågor som påverkar eleverna på skolan bör elevkåren få agera som elevernas företrädare och därav bjudas in i de forumen. Likväl bör elevkåren bjudas in när skolledning behandlar frågor som direkt berör elevkåren och dess verksamhet. Elevkårsrepresentanterna bör då också få möjlighet att lyfta frågor som utgår från elevernas intressen och synpunkter. Genom elevkåren kan skolledningen då få information om vilka frågor som elevgruppen drivs av och om några eventuella missförhållanden finns ute i skolans verksamhet. Det kan till exempel handla om tillgången till näringsrik skolmat, önskemål om fler sociala aktiviteter utanför undervisningen eller att tryggheten på APL-platserna för yrkesprogramseleverna är för låg.

Elevkåren kan dessutom verka som elevföreträdare genom att inkluderas i processer som rör skolans arbetsmiljö. Likväl bör elevkåren agera elevernas företrädare för skolans policy-dokument, för att på bästa sätt inkludera elevernas synpunkter i arbetet. På så vis kan skolledningen identifiera eventuella brister i arbetsmiljön och garantera att de insatser som görs för att förändra situationen blir ändamålsenliga och effektiva. Genom dialogen bygger skolledningen också tillit till elevgruppen vilket kan förenkla en implementering av till exempel nya ordningsregler eller anti-diskrimineringsplaner.

Ledighet och kompensation

- Vår elevkår vill inkluderas vid schemaläggning och terminsplanering för att framföra våra medlemmars synpunkter
- Vår elevkår vill att de förtroendevalda i enlighet med skollagen ska beviljas giltig frånvaro och få kompensation för missat undervisningsinnehåll
- Vår elevkår vill att skolledningen skapar fungerande strukturer för rätten till ledighet och kompensation och att de kommuniceras ut till all skolpersonal

Varför är det viktigt?

Om elevkåren inkluderas vid schemaläggning och terminsplanering ges de förutsättningar att företräda sina medlemmars intressen. Det kan till exempel handla om att minska anhopningen av prov i vissa tidsperioder eller att eleverna som studerar på yrkesprogram ska ges bättre schemamässiga förutsättningar till att inkluderas i elevkårens eller annan social verksamhet. Genom att elevkåren inkluderas kan de också berätta vilka planer de har för året och samverkansmöjligheter kan identifieras. Det kan till exempel handla om att elevkåren vill anordna en temavecka för psykisk hälsa och att skolan då kan passa på att lyfta det särskilt i undervisningen eller fronta vissa böcker i skolbiblioteket under veckan. Det kan också handla om att elevkåren ska anordna en fotbollsturnering och att skolan då kan möjliggöra att det blir schemabrytande för att alla elever ska kunna delta och att matbespisningen delar ut wraps den dagen som man kan plocka med sig till idrottshallen.

När elevkåren lägger ned tid och arbete på sitt uppdrag att företräda eleverna på skolan, ska de enligt skollagen också erbjudas ledighet och kompensation. Detta betyder att när elevkårens representanter behöver delta på exempelvis möten eller annan verksamhet som är väsentlig för främjandet av elevkårens arbete, ska de erbjudas giltig frånvaro samt kompensation för den undervisning de går miste om. När skolledningen inte tar ett helhetsgrepp kring frågan lämnas ofta diskussionen till enskilda lärare att hantera vid en enskild klassrumssituation, vilket medför konflikter och ojämlikhet i implementering beroende på vilken lärare eller vilket ämne det rör sig om. Det är därför viktigt att skolpersonal är medveten om denna rättighet och att det på central nivå skapas strukturer för hur ledighet och kompensation ska tillämpas, i dialog med elevkåren.

Lokaler

- Vår elevkår vill få tillgång till ett tilldelat mötesrum för våra styrelsemöten
- Vår elevkår vill få tillgång till ett rum eller annat förvaringsutrymme där vi kan bedriva verksamhet och förvara våra inventarier
- Vår elevkår vill att skolledningen upprättar en fungerande dialog mellan skolan och elevkåren om hur och när skolans lokaler får nyttjas av elevkåren

Varför är det viktigt?

Om elevkårens verksamhet ska bli så bra som möjligt, behöver skolan också skapa förutsättningar för det. Tillgång till lokaler skapar praktiska förutsättningar för elevkåren att på ett framgångsrikt sätt bedriva sitt arbete. För att elevkåren ska kunna hålla regelbundna möten och diskutera frågor som berör eleverna, är tillgång till ett stående rum väsentligt för en kvalitativ verksamhet. Detta också för att kunna förvara elevkårens inventarier i på längre sikt för att slippa investera förningens medel i kortsiktiga inventarier och för att saker ska bestå mellan mandatperioder och styrelser. Ett rum kan också öka elevkårens legitimitet på skolan och främja engagemanget för att ansluta sig som förtroendevald.

För att kunna planera sin verksamhet långsiktigt behöver elevkåren få en överblick av hur skolans lokaler får användas. Genom strukturer för dialog kring lokalerna blir det enklare att säkerställa att utdelning av kanelbullar på kanelbullens dag inte stör undervisningen eller att fler kan ta del av den sociala verksamheten för att den placeras på en plats där många elever finns i omlopp.

Finansiering

- Vår elevkår vill bjuda in en utomstående part, till exempel ett ungdomsförbund eller en samarbetspartner, till skolan
- Vår elevkår vill ha hjälp med vår ekonomiska administration

Varför är det viktigt?

En avgörande faktor till en välfungerande elevkårsverksamhet är tillgång till ekonomiska medel. Elevkårens ekonomiska självständighet är viktig för att deras verksamhet ska ske fritt och självständigt, men i vissa fall kan finansiering från skolan bidra till en bredare verksamhet för alla skolans elevkår. Det kan till exempel handla om att elevkåren vill bjuda in en föreläsare under en temavecka men att arvudet överstiger deras ekonomiska kapacitet. Om skolan bedömer att föreläsaren skulle främja även deras verksamhet kan ett samarbete inledas för att möjliggöra den närvaron. Det kan också handla om att elevkåren får i uppdrag av skolan att genomföra något, likt att planera sociala aktiviteter under introduktionsdagarna för de nya ettorna, och att man då även finansierar den insatsen.

Ett ytterligare sätt att hjälpa elevkåren i sitt arbete är att underlätta för elevkåren att bjuda in utomstående parter till skolan. Samarbeten är ofta en viktig finansieringskälla för elevkårens verksamhet som i sin tur möjliggör ett brett medlemserbjudande för skolans elever. För att det ska bli tryggt för skolans elever behöver samverkan ske mellan skola och elevkår när utomstående bjuds in.